

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

Кафедра бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

МІКРОЕКОНОМІКА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ
РОБОТИ

для здобувачів вищої освіти «Бакалавр»

зі спеціальності 051 «Економіка»

Мелітополь, 2019

УДК 330. 021

ББК 65.01 п 50

Мікроекономіка. Методичні вказівки для виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 051 «Економіка» – Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного, 2019. – 37 с.

Розробник: ст. викладач кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму
О.О. Васильченко

Рецензент: к.е.н., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
В.М. Тебенко

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму _____ 2019 р., протокол № ____ . Затверджено методичною комісією факультету економіки та бізнесу _____ 2019 р., протокол № ____ .

ЗМІСТ

ВСТУП	4
I. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ	5
1.1 Вибір теми курсової роботи	5
1.2 Вивчення літературних джерел	6
1.3 Структура курсової роботи	7
1.4 Методика виконання курсової роботи	8
II. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	10
III. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	19
IV. ДОДАТКИ	21
V. ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	37
5.1 Розподіл балів, що присвоюються студентам	37
5.2 Шкала оцінювання знань студентів	38
VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	38
VII. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ	41

ВСТУП

Курсова робота є формою самостійної роботи студентів факультету заочного навчання при вивченні дисципліни “Мікроекономіка”. Виконання курсової роботи здійснюється відповідно до навчального плану підготовки спеціалістів ОР “Бакалавр” спеціальності “Економіка” та згідно із робочою програмою курсу. Виконання роботи сприяє поглибленому вивченню курсу на основі наукових праць вітчизняних та зарубіжних економістів, державних законодавчих актів і програмних документів, статистичних, практичних матеріалів з однієї з проблем мікроекономіки. При цьому студенти набувають навичок пошуку необхідних літературних джерел та матеріалів, їх аналізу та узагальнення, досвіду самостійного дослідження та письмового викладення теоретичних питань, поєднують методи творчого застосування знань з курсу та вміння пов’язувати їх з практикою реальних економічних процесів.

Мета роботи – отримати повне уявлення про тему, що вивчається, про коло питань, які вона охоплює, про тенденції розвитку економічних процесів і явищ, які розглядаються. Внаслідок кропіткого вивчення літературних джерел розширюються та поглиблюються теоретичні знання, розвивається логічне мислення, виробляється критичне відношення до різних точок зору на питання, що вивчаються.

Крім того, у процесі виконання курсової роботи студенти набувають навичок, необхідних їм для виконання курсових робіт із спеціальних дисциплін, бакалаврської і дипломної роботи, а також вмінь, які можуть бути використані в майбутній практичній роботі та наукових дослідженнях.

Методичні вказівки містять загальні методичні поради щодо написання курсової роботи, правила оформлення роботи, механізм захисту, критерії оцінювання роботи та список рекомендованої літератури.

I. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ

1.1. Вибір теми курсової роботи

Курсова робота виконується державною *українською мовою* на одну з тем, що затверджуються щорічно на засіданні кафедри. Тематика курсових робіт наводиться у додатку А.

Кожний студент вибирає тему за власним бажанням в межах своїх інтересів та залежно від можливостей знайти статистичний та фактичний матеріал за обраною темою. Однак, слід звернути увагу на те, що *в межах одного студентського потоку теми курсових робіт не повинні повторюватися*.

Кафедра визначає кожному студенту наукового керівника курсової роботи, з яким остаточно погоджується тема, проект плану (який може бути удосконалений в процесі виконання роботи) та термін виконання. При цьому оформляється спеціальна картка за формою, наведеною у додатку В. Зазначена картка додається до виконаної роботи. З метою конкретизації теми курсової роботи кожному студенту видається індивідуальне завдання, що містить план роботи, в якому вказуються назви розділів роботи, а при необхідності основні аспекти проблеми, що повинні бути висвітлені в процесі подання матеріалу розділу, а також практичне завдання, розв'язання якого повинно знаходитись в основі виконання третього розділу роботи. Приклад індивідуального завдання наведений в додатку Д.

Роботи, виконані за темами, не погодженими з науковими керівниками, не рецензуються і не допускаються до захисту.

Курсова робота повинна також мати наступні супровідні документи:

- заяву студента на ім'я завідувача кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму щодо затвердження теми курсової роботи;
- заяву студента на ім'я завідувача кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму, в якій студент підтверджує самостійність виконання роботи та відсутність елементів академічного плагіату;

- довідку відповідального за перевірку курсових робіт по кафедрі бізнес-консалтингу та міжнародного туризму про результати комп'ютерної перевірки наявності плагиату курсової роботи.

Приклад супровідних документів наведений в додатку П .

1.2. Вивчення літературних джерел

Робота з відібраною літературою починається з ознайомлення з відповідними розділами навчальних посібників, узагальнюючих монографій з обраної теми курсової роботи. Наступний етап – вивчення книжок, журналів, статей, статистичних матеріалів, законів та постанов Верховної Ради та уряду України, що стосується обраної теми.

У процесі роботи над літературою треба робити виписки (конспекти), які містять найбільш важливі визначення, аргументи, факти та статистичні дані, які дають можливість зробити певні висновки з проблем, що вивчаються. Такий метод роботи сприяє кращому засвоєнню та запам'ятовуванню прочитаного матеріалу, полегшує його систематизацію, дає змогу не звертатися знов до вивченої літератури.

Конспектування матеріалу, що вивчається, може здійснюватися або у вигляді коротких записів прочитаної літератури своїми словами, або у вигляді цитат (дослівних витягів з тексту). Цитати повинні бути дослівно переписані у лапках з зазначенням автора, назви твору, тому, сторінок. Цитат в курсовій роботі має бути не більше 3-5 і їх обсяг не повинен перевищувати 0,5 сторінки.

Вивчаючи монографії, брошури, статті, треба враховувати час їх публікації, бо мікроекономіка – це не зібрання застиглих догм, а живе творче наукове дослідження, яке постійно розвивається і вдосконалюється, збагачується новими висновками та положеннями. Тому спочатку треба ознайомитися з останніми виданнями та поступово переходити до більш ранніх публікацій.

1.3 Структура курсової роботи

Курсова робота повинна містити:

- титульний аркуш;
- лист затвердження;
- індивідуальне завдання;
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- висновки та пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки (при необхідності);
- лист оцінювання;
- супровідні документи.

Зміст роботи повинен відрізнятися суворою логічністю та послідовністю, щоб передбачені в ньому питання були часткою цілого. ***Коригування теми та змісту (плану) курсової роботи з науковим керівником відбувається тільки після ознайомлення студента з літературними джерелами..***

В основній частині (30-35 сторінок) розкривається зміст теми, яку досліджує студент. Вона складається з 3 розділів, які можуть поділятися на підрозділи. Розмір підрозділу має бути не менше 1,5 сторінки. Обсяг розділів та підрозділів повинен бути пропорційним. Розділи повинні мати завершений характер та містити в кінці логічний перехід до наступного розділу.

Основна частина курсової роботи умовно повинна ділитися на 2 половини: загальнотеоретичну та аналітично-практичну. ***Перша половина*** повинна містити характеристику основних економічних категорій даної теми, їх видів і функцій в ринковій економіці. ***Друга половина*** основної частини обов'язково має носити практичний характер. Вона повинна висвітлювати сучасний стан проблеми, аналізувати статистичні дані та динаміку економічних процесів на рівні підприємства, об'єднання, галузевого чи регіонального ринків, виявляти можливі

шляхи розв'язання проблеми.

Перевищення обсягу роботи буде свідченням невміння студента відібрати необхідні матеріали та коротко їх викласти. Недостатній обсяг роботи показує поверхню роботу студента над даною темою.

Зразки планів курсових робіт з окремих тем курсу наводяться у додатку Ж. Студенту слід звернути увагу на правильне оформлення плану.

1.4. Методика виконання курсової роботи

Процес виконання курсової роботи повинен розпочинатись складанням бібліографії з обраної теми роботи.

Бібліографія – це список літературних джерел, з якими необхідно ознайомитись для вірного розуміння теми курсової роботи та викладення її змісту. Для складання бібліографії, підбору необхідних книжок і статей необхідно використовувати систематичні та предметні каталоги у бібліотеках, а також огляди змісту економічних журналів та тижневиків, які друкуються в останньому номері журналу за кожен рік.

Починаючи роботу над темою, складання бібліографії краще проводити з праць, надрукованих у поточному році, поступово переходячи до творів, надрукованих у попередні роки. Такий порядок звільняє від дублювання запису робіт з однієї й тієї ж проблеми та полегшує вивчення питань теми з урахуванням вимог сучасності.

Однією з форм роботи над літературними джерелами є збір та обробка фактичних та статистичних даних, які є основою органічного зв'язку теорії та практики. При цьому треба не лише відбирати цифри й факти, але й узагальнювати дані різних джерел, порівнювати їх та аналізувати. Особлива ретельність потрібна під час аналізу даних установ, господарських організацій та підприємств. Цифровий матеріал, який використовується в роботі, повинен бути співставним. Тому під час збору та обробки статистичних матеріалів треба

користуватися підручниками з економічної статистики, в яких показана методика розрахунку статистичних показників. Зібраний матеріал треба згрупувати і, якщо можливо, скласти таблиці. Таблиці повинні бути не громіздкими, а зручними та зрозумілими для огляду та аналізу. Поряд з таблицями пропонується використовувати графіки, діаграми та схеми, що дозволяють більш точно ілюструвати процеси та закономірності, які розглядаються в роботі.

Робота, що не містить в собі таблиць, схем, діаграм, графіків та інших статистичних та фактичних матеріалів до захисту не допускається. Не слід зловживати табличними даними, їх можна замінити графіками, діаграмами тощо. ***Всі статистичні дані, наведені в курсовій роботі, мають бути проаналізовані студентом.***

Після ретельного вивчення літературних джерел та фактичних даних, можливого коригування плану, необхідно приступити до написання тексту курсової роботи. Її якість оцінюється, перш за все, по тому, наскільки самостійно, вірно, глибоко та всебічно розглянуті основні питання теми.

Текст курсової роботи повинен бути чітко розподілений за питаннями плану, інакше неминучі повтори одного й того ж матеріалу у різних місцях роботи або проблеми в висвітленні окремих питань. Кожному питанню плану повинен відповідати розділ тексту курсової роботи під такою ж назвою. ***Кожний розділ повинен починатися з нової сторінки.*** Назва розділу чи підрозділу не може бути аналогічною з темою курсової роботи.

Текст курсової роботи має бути відредагований, без граматичних помилок. Як найретельніше мають бути продумані словосполучення. Треба ***уникати багатослів'я, емоційних виразів, використання зайвих слів та переказ від першої особи.*** Весь текст курсової роботи треба висловлювати своїми словами. Повне копіювання не тільки цілих блоків тексту, а й окремих фраз з наявних економічних публікацій не дозволяється. ***При використанні цитат окремих авторів, а також статистичних та фактичних матеріалів, треба робити посилання на літературні джерела,*** зазначаючи у квадратних дужках номер, під яким знаходиться це джерело у списку використаних джерел, і після коми

вказати сторінку.

II. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальний обсяг курсової роботи повинен складати 35-40 сторінок тексту формату А4, не враховуючи додатків, списку використаних джерел.

Загальні правила:

- робота виконується комп'ютерним шрифтом Times New Roman (інтервал – 1,5, шрифт – 14);
- розміри полів: верхнє, нижнє – 20 мм, лівє – 25 мм, правє – 15 мм;
- до загального обсягу роботи не входять додатки і список використаних джерел;
- робота виконується чорним кольором, чітким нежирним шрифтом (жирним шрифтом мають бути оформлені тільки заголовки);
- друкарські помилки, описки і графічні неточності, які виявилися під час написання роботи, можна виправляти підчищенням або зафарбовуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту (фрагменту рисунка) машинописним способом; допускається не більше двох виправлень на одній сторінці;
- робота має бути скріпленою, сторінки пронумеровані.

Закреслення, вставки, довільні скорочення слів (крім загальноприйнятих) і будь-які позначення не дозволяються. До написання остаточного тексту *рекомендується* надати чорновий варіант роботи на перевірку науковому керівникові.

Заголовки структурних частин курсової роботи “ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ” друкують великими літерами симетрично до тексту.

Кожну структурну частину курсової роботи (крім підрозділів) треба починати з нової сторінки.

Першою сторінкою документа є **титульний аркуш**. На титулі у рамці

наводиться шифр курсової роботи за стандартами, введеними в ТДАТУ, відповідно із Наказом № 102-ОД від 16.08.16. Перша цифра коду – індекс напрямів підготовки (спеціальностей) та форми навчання (“051” – «Економіка», денна форма навчання. Далі вказується індекс кафедри (БКМТ – бізнес-консалтинг та міжнародний туризм) та індекс роботи (К – курсова робота). Наступні цифри проставляються відповідно до останніх трьох цифр в шифрі залікової книжки студента. Приклад оформлення титульної сторінки поданий у додатку Б.

Другою сторінкою (після титулу) є **картка завдання та контролю** за ходом виконання курсової роботи, яка затверджується керівником. Ця сторінка не нумерується. У завданні, виданому студенту, чітко формулюється назва теми, визначається термін виконання роботи і здачі її для рецензування. Картка-завдання заповнюється студентом (пункти 1,2,3,4,5,6,10) та керівником (пункти 7,8,9,11). Приклад оформлення картки-завдання наводиться у додатку В. Після картки-завдання наводиться зміст **індивідуального завдання**, що видається керівником роботи кожному студенту особисто. Після нього наводиться зміст роботи. Сторінки, де він наводиться, не нумеруються. Зміст містить найменування та номери початкових сторінок всіх структурних частин курсової роботи: розділів та підрозділів, вступу, висновків і пропозицій, списку використаних джерел, додатків. (див. додаток Д).

Викладення матеріалу курсової роботи починається із написання **вступу** до неї.

Слово “ВСТУП” пишеться великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки. Далі через 2 інтервали – текст.

У вступі (2-4 сторінки рукописного тексту) розглядається актуальність теми, її теоретичне та практичне значення, зв’язок з іншими проблемами мікроекономіки та практики, мета наукового дослідження. У вступі бажано вказувати прізвища науковців (вітчизняних та іноземних), які внесли значний внесок у розвиток даної теми (принаймні 5-8 вчених). Також вказують задачі та методи дослідження.

Починаючи зі вступу, здійснюється нумерація сторінок. Нумери сторінок проставляються арабськими цифрами без крапки в верхньому правому кутку аркуша на відстані 5 мм від його країв. Перша сторінка вступу нумерується із врахуванням титулу, картки-завдання, та індивідуального завдання. Наприклад, сторінка, з якої починається розташування вступу, має номер “5”, далі нумерація здійснюється по порядку до кінця роботи, включаючи додатки.

Основна частина роботи складається з розділів та підрозділів, назви яких повинні відповідати їх назвам у змісті роботи. *Кожний розділ починається з нової сторінки.* Підрозділи з нової сторінки не починаються. Відстань між останнім рядком попереднього підрозділу і заголовком наступного підрозділу – 3-4 інтервали. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Номер розділу ставиться після слова “РОЗДІЛ” арабськими цифрами, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка пишеться заголовок розділу великими літерами. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номеру розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу також ставиться крапка, наприклад: “2.3.” (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів пишуться маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком підрозділу та текстом повинна дорівнювати 2 пропущені строчки. Відстань між заголовками розділу та підрозділу – одна пропущена строчка. Приклад оформлення тексту наведений у додатку 3.

В процесі написання тексту використовується оповідальна форма викладення. Викладення від першої особи однини не допускається, необхідно використовувати безособові обороти або “... автор вважає (ми вважаємо)”, тощо.

В тексті не допускається:

- використання оборотів розмовної мови;

- використання довільних словотворень;
- використання скорочених слів, крім загальноприйнятих (чол., грн., ООН, СНД і т. ін.);
- використання (за виключенням формул, таблиць та рисунків) математичного знака “-” перед від’ємним значенням (слід використовувати слово “мінус”;
- використання без числових значень знаків “>”, “<”, “=”, “≥”, “≤”, “№”, “%”;

Скорочення позначення одиниць величин, якщо вони використовуються без цифр, за виключенням одиниць величин в головках та боковиках таблиць і розшифровках буквених позначень, які входять до формул та рисунків.

Якщо в тексті наводиться діапазон числових значень величини, які виражені в одних і тих же одиницях, то позначення одиниці величини ставиться після останнього числового діапазону (*від 10 до 20 га*). Не допускається відділення одиниці величини від числового значення (переносити їх на різні рядки або сторінки). Числові значення величин в тексті необхідно вказувати з необхідним ступенем точності і вирівнюванням в ряду величин кількості знаків після коми.

Основними видами **ілюстративного матеріалу** курсової роботи є схема, діаграма і графік. *Ілюстрації* необхідно подавати в курсовій роботі *безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці*. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках курсової роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, малюнок або графіки, розміри яких більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках. Ілюстрації позначають словом “Рис.” і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. ***Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка***. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Після номера рисунку ставиться крапка і назву починають з великої літери. Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їх чітке відтворення. Вони повинні бути виконані чорнилом, тушшю, пастою чорного кольору або простим олівцем на білому непрозорому папері. Ілюстрації

повинні мати номер, назву, яку розміщують після номера ілюстрації симетрично до тексту. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий текст), які розташовуються відразу після ілюстрації перед її назвою.

Ілюстрації обов'язково мають бути проаналізовані в тексті, при чому необхідно робити посилання у вигляді виразу в круглих дужках “(рис. 1.2)” або зворот типу: “...як це видно з рис. 1.2”. У повторних посиланнях використовують вираз “див. рис.1.2”. До і після рисунку потрібно залишати один вільний рядок. Приклад оформлення ілюстрацій наведений у додатку К.

Цифровий матеріал повинен оформлюватися, як правило, у вигляді **таблиць**.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті таблиці розміщують напис “Таблиця” із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: “Таблиця 1.2” (друга таблиця першого розділу). Назва таблиці починається з великої літери з нової строчки. Назву таблиці розташовують симетрично до тексту.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб можна було читати без повороту переплетеної роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Таблиці зліва, справа і знизу, як правило, обмежують лініями. Висота рядків таблиці – не менше 8 мм. При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) пишуть слова “Продовж. табл.” і вказують номер таблиці, наприклад: “Продовж. табл. 1.2”.

Заголовки граф і рядків таблиці необхідно писати з прописної букви, а підзаголовки граф – з рядкової букви, якщо вони складають одне речення з заголовком, або з прописної букви, якщо вони мають самостійне значення. В клітці заголовків та підзаголовків крапка не ставиться. Заголовок кожної графи, по можливості, має бути коротким.

Розділяти заголовки та підзаголовки рядків та граф діагональними лініями

не допускається окрім таблиць, які побудовані у матричній формі і призначені для узагальнення результатів розрахунків по математичних функціях. Горизонтальні і вертикальні лінії, які розділяють рядки таблиці, можна не проводити, якщо їх відсутність не ускладнює використання таблиці. Головка таблиці повинна бути відділена лінією від іншої частини таблиці.

Таблиці з невеликою кількістю граф допускається ділити на частини та розміщувати одну частину поряд з іншою на одній сторінці, при цьому повторюється головка таблиці.

Включення в таблицю графи “Номер по порядку” не допускається. Нумерація граф та рядків таблиць допускається в тих випадках, коли в тексті документу є посилання на них, при діленні таблиці на частини і при переносі частини таблиці на іншу сторінку.

Перенесення частини таблиці на іншу сторінку проводиться, якщо її рядки або графи виходять за формат сторінки. В другій та інших частинах таблиці головка та боковик замінюються відповідним номерам граф та рядків. При цьому нумерують арабськими цифрами графи та (або) рядки першої частини таблиці.

Позначення одиниць величини, загальні для всіх даних в таблиці, необхідно наводити після її назви.

Якщо всі показники, які наведені в графах таблиці, вказані в одній тій же одиниці величини, то її позначення необхідно вказати через кому після назви таблиці. Якщо в графі таблиці наводяться значення однієї і тієї ж величини, то позначення одиниць величини вказується у заголовку (підзаголовку) цієї графи.

Позначення одиниць величини, загальне для всіх даних в рядку, необхідно наводити після її назви. Числове значення показника записують на рівні останнього рядка найменування, текстове значення показника – на рівні першого рядка найменування показника.

Цифри в графах таблиці повинні проставлятися так, щоб розряди чисел у всій графі були розміщені один під іншим, якщо вони відносяться до одного показника. В одній графі необхідно дотримуватися, як правило, однакової кількості десяткових знаків для всіх значень величини. Приклади оформлення

таблиць на ведені в додатку Л.

Перед і після таблиці потрібно залишати один вільний рядок.

Формули в курсовій роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу арабськими цифрами. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. *Номери формул пишуть біля правого берега на рівні відповідної формули в круглих дужках*, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу). Формули, які розміщуються в додатках, повинні нумеруватися окремою нумерацією в межах кожного додатку з додаванням перед кожною цифрою позначення додатку, наприклад, формула (Б.1). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки з абзацу в 12,5 мм. *Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка.* Формула подається по центру сторінки. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:). При цьому знак на початку наступного рядка не повторюється. Формули, які йдуть одна за одною та не розділені текстом, розділяють комою. Приклад оформлення формул наведений у додатку М.

Примітки наводяться, якщо необхідні пояснення або довідкові дані до змісту таблиць або графічного матеріалу. Примітки необхідно розміщувати після текстового, графічного матеріалу або в таблицях, до яких відносяться ці примітки, і писати з прописної букви з абзацу. Примітки до таблиці розміщуються в кінці таблиці над лінією, яка позначає закінчення таблиці.

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова “примітка” ставлять двокрапку, наприклад:

“Примітки:

1. ...
2. ...”.

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова “Примітка” ставлять крапку і пишуть її зміст.

При написанні курсової роботи *студент повинен давати посилання на джерела та матеріали, окремі результати яких наводяться в роботі*, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми та питання, вивченню яких присвячена курсова робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в курсовій роботі.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід позначати порядковим номером за списком використаної літератури, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, “ ... у працях [1-7]...”. Якщо наводиться цитата, то поряд з номером джерела ставиться сторінка, з якої береться цитата [7, с.15].

Посилання на формули курсової роботи вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад “... у формулі (2.1)”. При посиланні на ілюстрації необхідно писати “...у відповідності з рис. 2.1”. На всі таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, наприклад: “...в таблиці 1.2”. У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово “дивись”, наприклад: “див.табл.1.3”.

При наведенні цифрового матеріалу в таблицях основного тексту або в додатках необхідно робити посилання на джерело (літературне або фінансовий документ підприємства), з якого бралися цифри.

У **висновках** (3-4 сторінки) викладаються короткі основні підсумки, що впливають із змісту роботи у відповідності до логіки роботи. Слово “ВИСНОВКИ” записують великими літерами симетрично до тексту по центру

сторінки. Далі через два інтервали – текст.

Список використаних джерел розміщується після висновків та пропозицій. Він повинен містити перелік літератури, яка була використана при виконанні роботи.

Слово “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ” пишеться великими літерами симетрично до тексту. Список *повинен складатися з не менш, ніж 20 літературних джерел*, до яких мають входити закони, постанови Верховної Ради та уряду, підручники, монографії, журнальні й газетні статті, статистичні збірники, документи фінансової звітності підприємств тощо. Літературні джерела зазначаються у списку використаної літератури в алфавітному порядку прізвищ перших авторів чи заголовків книги (якщо книгу складено колективом авторів).

Перелік літературних джерел, що використовуються в курсовій роботі, необхідно робити за загальноприйнятою формою. Для книжок – це прізвище та ініціали автора, повна назва книги, том, частина, місце видання, видавництво, рік видання та кількість сторінок у книзі. Для журналів та газетних статей – це прізвище та ініціали автора, назва статі, назва журналу (газети), рік видання, місце видання або дата газети, сторінки. Приклад оформлення списку літератури наводиться у додатку Н.

Матеріал, який доповнює текст, допускається розміщувати в додатках (таблиці великого формату, програми завдань, які вирішують на ЕОМ та ін.).

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках, *розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки*. Додаток повинен мати заголовок, написаний угорі малими літерами з першої великої симетрично тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої пишеться слово “Додаток ___” і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, “Додаток А”, “Додаток Б” і т.д. Під словом “Додаток...” в дужках пишуть слово “обов’язковий” (якщо в додатку наводяться великі таблиці, які недоцільно включати в текст), або “довідковий” (якщо в ньому

наводиться додаткова інформація).

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують в межах кожного додатка, наприклад: “Рис. Д.2” (другий рисунок додатка Д); “формула (А.1)” (перша формула додатка А), “Таблиця В.3” (третя таблиця додатку В).

Додатки повинні мати загальну з іншою частиною документу наскрізну нумерацію сторінок. Всі додатки повинні бути перераховані в змісті документу з зазначенням їх номерів та заголовків.

У такому вигляді курсова робота здається на перевірку на кафедрі економіки не пізніше встановленого строку. На кафедру здається також електронний варіант роботи.

ІІІ. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після надходження на кафедру курсові роботи підлягають перевірці на наявність академічного плагіату. Перевірку здійснює відповідальний співробітник кафедри, який у своїх діях керується “Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті”, відповідно до якого виявлення факту академічного плагіату є підставою для відмови у допуску курсової роботи до захисту. Згідно зі Положенням, якщо показники оригінальності тексту в курсовій роботі складає від 40 до 60%, то курсова робота приймається до розгляду після доопрацювання автором, наявності і правильного оформлення цитувань та посилань на використані джерела, оскільки має значний обсяг запозичень. Але якщо показник оригінальності тексту буде менше 40%, то така курсова робота до розгляду не приймається і не може бути рекомендована до захисту, оскільки має суттєву кількість запозичень, що трактуються як плагіат.

Перевірена викладачем-рецензентом курсова робота разом із його рецензією повертається студенту. У випадку незадовільної оцінки робота має

бути перероблена відповідно до зауважень рецензента і повторно подана у встановлений рецензентом строк. Курсова робота, що відповідає викладеним у методичних рекомендаціях вимогам, залежно від її якості, оцінюється на “відмінно”, “добре”, “задовільно” за шкалою ESTC. Ці оцінки є попередніми. До захисту треба письмово (у вигляді доповнення до курсової роботи) відповісти на запитання рецензента.

Заключним етапом є захист курсової роботи. ***Під час захисту треба мати з собою курсову роботу з позитивною рецензією і залікову книжку.*** Курсові роботи захищаються перед комісією, призначеною кафедрою, у присутності всіх студентів, що мають захищатися у цей день. Під час захисту курсової роботи студент має виявити глибокі знання з вивчених розділів курсу, вміти розкривати в усній доповіді зміст розглянутих у курсовій роботі положень і відповісти на поставлені членами комісії запитання. Читання заздалегідь заготовленої доповіді під час захисту не допускається. Комісія за результатами захисту може уточнити попередню оцінку курсової роботи, що її дав рецензент.

Захищена курсова робота зберігається на кафедрі.

IV. ДОДАТКИ

Додаток А

(обов'язковий)

Тематика курсових робіт з курсу “Мікроекономіка”

1. Ринкова рівновага галузевого ринку
2. Споживчий попит на товари та послуги в ринковій економіці
3. Еластичність попиту на товар та її соціально-економічне значення
4. Механізм функціонування індивідуального ринку
5. Теорія споживацької поведінки
6. Мікроекономічна модель домогосподарства
7. Теорія вибору споживача
8. Мікроекономічний аспект виробництва
9. Формування витрат на виробництво блага
10. Роль витрат підприємства в процесі ціноутворення
11. Діяльність фірми у короткостроковому періоді
12. Діяльність фірми у довгостроковому періоді
13. Витрати виробництва та прибуток фірми
14. Механізм функціонування ринку досконалої конкуренції
15. Аналіз поведінки фірми на ринку досконалої конкуренції
16. Монополія: мікроекономічний аналіз сутності та наслідків
17. Порівняльна характеристика чистої конкуренції та чистої монополії
18. Ціноутворення в умовах монополії
19. Формування прибутку фірми в умовах монопольного ринку
20. Ціноутворення в умовах монополістичної конкуренції
21. Механізм функціонування ринку монополістичної конкуренції
22. Ціноутворення в умовах олігополії
23. Особливості функціонування фірми в умовах олігополії
24. Особливості олігополістичного ринку

25. Ціноутворення на ринках факторів виробництва
26. Ринок факторів виробництва: особливості функціонування
27. Капітал як ресурс тривалого використання
28. Порівняльна характеристика ціноутворення на продукт та економічні ресурси
29. Загальна рівновага конкурентних ринків
30. Теорія суспільних благ та екстерналій в мікроекономіці
31. Економіка інформації, невизначеності та ризику
32. Теорія суспільного вибору
33. Проблема беззбитковості економічної діяльності фірми
34. Економічна безпека підприємства
35. Цінова політика фірми
36. Прибуток: його природа, якісна та кількісна визначеність
37. Недосконала конкуренція: монополістична конкуренція та олігополія
38. Реклама та її вплив на ринкову поведінку фірми
39. Аналіз поведінки фірми на ринку
40. Максимізація прибутку фірми в різних умовах господарювання
41. Визначення оптимальної ціни та обсягу виробництва підприємств
42. Попит та пропозиція як основні елементи ринкового механізму
43. Конкуренція та ціноутворення
44. Фірма як економічний агент
45. Підприємницькі форми господарювання в аграрній сфері
46. Формування ціни в ринковій економіці
47. Рівновага конкурентних ринків товарів та послуг
48. Підприємницька діяльність та прибуток
49. Формування доходів сільськогосподарського підприємства в умовах конкурентного ринку
50. Формування попиту на продукт як основний чинник ефективної діяльності фірм на ринку

Додаток Б
(довідковий)

Бланк титульного аркушу

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ
Кафедра бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

КУРСОВА РОБОТА

З ДИСЦИПЛІНИ

з _____
(назва дисципліни)

на тему: _____

051БТ. _____ .000000.0000

шифр залікової книжки

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
Напряму підготовки _____
спеціальності _____

_____

_____

Керівник

_____

_____

_____

Національна шкала _____
 Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____	_____
<i>(підпис)</i>	<i>(ініціали та прізвище)</i>
_____	_____
<i>(підпис)</i>	<i>(ініціали та прізвище)</i>
_____	_____
<i>(підпис)</i>	<i>(ініціали та прізвище)</i>

Мелітополь -201_ рік
 ДОДАТОК В
 (довідковий)

Приклад оформлення картки-завдання

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

Кафедра бізнес-консалтингу
 та міжнародного туризму

КАРТКА

завдання та контролю за ходом виконання
 курсової роботи

1. Прізвище та ініціали студента _____
2. Спеціальність _____ економіка _____
3. Курс, група ____ 2 курс, 1 група _____
4. Форма навчання __ денна _____
5. Номер та назва теми курсової роботи _____ № 9 _____
 _____ Взаємодія попиту та пропозиції. Ринкова рівновага _____
6. Номер залікової книжки _____

7. Дата узгодження теми та плану з науковим керівником

_____

8. Дата подання науковому керівнику курсової роботи для рецензії _____

9. Дата захисту курсової роботи _____

10. Тему і термін прийняв до виконання _____

(підпис студента)

11. Науковий керівник _____

(прізвище та підпис)

Додаток Д
(довідковий)

Зразок індивідуального завдання

ТЕМА 6 Споживчий попит на товари та послуги в ринковій економіці

ПЛАН

Розділ 1. Теоретичні основи попиту на товари та послуги в ринковій економіці

Розділ 2. Еластичність попиту за ціною та її економічне значення

Розділ 3. Вплив еластичності попиту на цінову стратегію фірми

Завдання для виконання розділу 3

Попит на основні види сільськогосподарської продукції, що виробляються СВК “Родіна” Приморського району Запорізької області наведений за шкалою, що представлена у таблицях 3.1-3.7.

Таблиця 3.1

Попит на озиму пшеницю

Ціна реалізації 1ц, грн.	17,9	28,2	32,1	37,2	59,5
Обсяг попиту, ц	15364	10421	9236	8459	7654

Таблиця 3.2

Попит на зерно кукурудзи

Ціна реалізації 1ц, грн.	17,1	19,6	26,3	28,0	32,2
Обсяг попиту, ц	854	697	934	720	544

Таблиця 3.3

Попит на ячмінь

Ціна реалізації 1ц, грн.	12,5	18,6	19,6	30,1	44,2
Обсяг попиту, ц	4314	2648	3102	3658	2967

Таблиця 3.4

Попит на насіння соняшнику

Ціна реалізації 1ц, грн.	57,0	67,8	71,7	93,3	97,0
Обсяг попиту, ц	12126	10540	8469	6487	5500

Таблиця 3.5

Попит на м'ясо ВРХ

Ціна реалізації 1ц, грн.	295,3	384,3	388,8	978,5	1024,4
Обсяг попиту, ц	842	754	730	619	567

Таблиця 3.6

Попит на м'ясо свиней

Ціна реалізації 1ц, грн.	346,7	394,7	454,5	864,4	1411,8
Обсяг попиту, ц	148	125	110	94	60

Таблиця 3.7

Попит на молоко

Ціна реалізації 1ц, грн.	40,3	55,9	60,0	62,1	68,1
Обсяг попиту, ц	2220	1864	1620	1000	924

1. Представити графічно функції попиту на основні види продукції, що виробляються СВК "Родіна". Надати аналіз побудованим функціям.
2. Розрахувати коефіцієнти цінової еластичності попиту на основні види сільськогосподарської продукції. Зробити висновки.
3. Розрахувати економічні наслідки, що буде мати СВК "Родіна" при прийнятті рішення про зміну ціни реалізації продукції.

Додаток Ж

(довідковий)

Зразки змісту курсових робіт

Тема : Раціональний споживчий вибір

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 КОНЦЕПЦІЯ ГРАНИЧНОЇ КОРИСНОСТІ ТА СУБ'ЄКТИВНА ЦІННІСТЬ БЛАГА	6
РОЗДІЛ 2 СУЧАСНА ТЕОРІЯ СПОЖИЧОГО ВИБОРУ	16
РОЗДІЛ 3 ВИКОРИСТАННЯ ТЕОРІЇ СПОЖИЧОГО ВИБОРУ У ВИРОБНИЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	27
ВИСНОВКИ	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТОК А	43

Тема : Витрати виробництва та прибуток

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ	6
1.1 Сутність та види витрат виробництва	6
1.2 Витрати виробництва в короткостроковому періоді	10
1.3 Витрати виробництва в довгостроковому періоді	15
РОЗДІЛ 2 МАКСИМІЗАЦІЯ ПРИБУТКУ – ГОЛОВНА МЕТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	19
2.1 Сутність та види прибутку	19
2.2 Максимізація прибутку в різних ринкових структурах	24
РОЗДІЛ 3 ДИНАМІКА ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	30
ВИСНОВКИ	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	44

Додаток З
(довідковий)

Приклад оформлення текстового документу

6

РОЗДІЛ 1

ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ

1.1. Сутність та види витрат виробництва

Виробництво – це процес використання робочої сили, обладнання у сполученні з природними і матеріальними ресурсами для виготовлення товарів, послуг, інформації [1].

Витрати в економіці безпосередньо пов'язані з відмовою від можливості виробництва альтернативних товарів і послуг.

Економічні витрати – це ті виплати, що фірма зобов'язана зробити, або ті прибутки, що фірма повинна забезпечити постачальнику ресурсів для того, щоб відвернути ці ресурси від використання в альтернативних виробництвах.

З погляду економіки, усі витрати можна розділити на дві групи: явні і неявні.

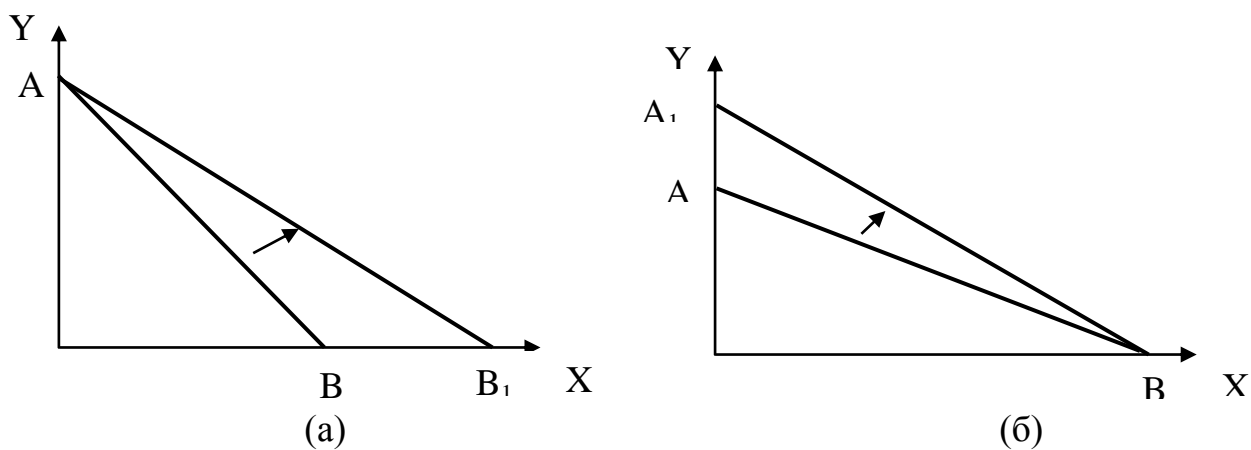
Явні (зовнішні) витрати – це альтернативні витрати, що приймають форму прямих (грошових) платежів постачальникам факторів виробництва і проміжних виробів.

Неявні (імпліцитні, внутрішні) витрати – це альтернативні витрати використання ресурсів, що належать власникам фірми (або знаходяться у власності фірми як юридичної особи). Ці витрати не передбачені контрактами, обов'язковими для явних платежів, і тому залишаються недоотриманими (у грошовій формі). Фірми не відбивають імпліцитні витрати у своїй бухгалтерській звітності [5].

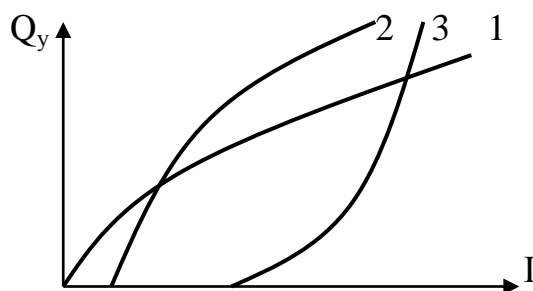
Додаток К
(довідковий)

Рис. 1.2. Спадаюча віддача змінного ресурсу при постійній віддачі від масштабу

Рис. 2.5. Зсув бюджетної лінії внаслідок зниження ціни блага X (а) та блага Y (б)

- 1 – товар першої необхідності;
- 2 – товар другої необхідності;
- 3 – товар розкоші

Рис. 1.6. Криві Торнквіста

Додаток Л
(довідковий)

Приклади оформлення таблиць

Таблиця 2.6

**Прогнозовані дані для визначення зони прибутку при виробництві і
реалізації бетону**

Обсяг виготовленої продукції на протязі року, грн.	Ціна одиниці виробу, грн.	Сукупний дохід, грн.	Сукупні витрати, грн.	Прибуток від реалізації продукції, грн.
3056	1,20	3667	2384	1283
3082	1,30	4007	2404	1603
3087	1,10	3396	2408	988
3087	1,15	3550	2408	1142
3106	1,20	3727	2423	1304
3106	1,30	4038	2423	1615
3110	1,15	3577	2426	1151
3115	1,30	4050	2430	1620
3130	1,20	3756	2441	1315
3134	1,20	3761	2445	1316
3199	1,15	3679	2495	1184
3443	1,20	4132	2686	1446

Таблиця 2.9

Застосування цінової тактики при реалізації персику протягом року

Показники	Календарні місяці року												Всього
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Обсяг реалізації, ц	-	-	-	-	-	-	171,03	399,07	-	-	-	-	570,1
Ціна за 1 ц, грн.	-	-	-	-	-	-	120	234	-	-	-	-	x
Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	-	-	-	-	-	-	20,524	93,382	-	-	-	-	113,906

Продовж. табл. 2.9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Витрати на виробництво і реалізацію продукції, тис. грн.	-	-	-	-	-	-	23,431	54,672	-	-	-	-	78,103
Прибуток (збитки) від реалізації продукції, тис. грн.	-	-	-	-	-	-	-2,907	38,710	-	-	-	-	35,803

Додаток М
(довідковий)

Приклад оформлення математичної формули

Граничні витрати MC (Marginal Cost) – це приріст сукупних витрат фірми, пов'язаний з виробництвом додаткової одиниці продукції. Величина граничних витрат розраховується за формулою:

$$MC = \frac{\Delta TC}{\Delta Q}, \quad (1.1)$$

де MC – граничні витрати, грн.;

ΔTC – приріст сукупних витрат, грн.;

ΔQ – приріст випуску продукції, од.

Граничні витрати є похідною функцією в короткостроковому періоді тільки від змінних витрат...

Додаток Н
(довідковий)

Приклад оформлення списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Монографія, дисертація (один автор)	Наливайко А.П. Теорія стратегії підприємства: Сучасний стан та напрямки розвитку: монографія / А.П. Наливайко. – К.: КНЕУ, 2001. – 227 с. Петренко Т.Ф. Особливості керівництва малим підприємством в умовах становлення ринкової економіки: Дис. канд. екон. наук: 10.02.03. – Захищена 25.03.93; Затв. 20.08.93, 04830005565. – К., 1993. – 152 с.
Два (три) автори	Козак Ю.Г. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, І. Ю. Сіваченко. – К.: Центр навч. літер., 2006. – 792 с. Воронкова А.Е. Міжнародні економічні організації/ А.Е. Воронкова, Л.В. Єрохіна, Л.І. Рябенко. – К.: Професіонал, 2006. – 352 с.
Чотири автори	Залізничний транспорт України та Росії/ [Ю.М. Цветов, М.В. Макаренко, М.Ю. Цветов, О.В. Левченко та ін.] – К.: ДЕГУТ, 2008. – 277 с.
Колектив авторів	Міжнародні відносини і євроатлантична інтеграція України: Підручник для вищ. навч. закладів / [В. І. Абрамов, Л. С. Голопатюк, О. Ф. Деменко та ін.]. – К.: Освіта України, 2005. – 406 с.
Багатотомні видання	Бутинець Ф.Ф, та ін. Облік та аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Підручник для студентів вищих навчальних закладів/Ф.Ф. Бутинець, І.В. Жиглей, В.М. Пархоменко; за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця, 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2001. – 544 с.
Перекладені видання	Мескон М. Основы менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф.Хедоури; пер. с англ. – М.: Дело, 2000. – 704 с.
Збірник наукових праць	Харчук О. Г. Оцінка конкурентоспроможності залізничних пасажирських перевезень / О. Г. Харчук, В. В. Вертель // «Перспективи подолання економічної кризи та забезпечення конкурентоспроможності економіки України». Мат. Всеукр. наук.-практ. конф. – Полтава, 2010, – С. 84-85.
Депоновані наукові праці	Разумовский В.А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В.А. Разумовский, Д.А. Андреев.– М., 2002.– 210 с.– Деп. в ИНИОН Рос.акад.наук 15.02.02, № 139876
Складові частини книги	Кредісов А.І. Суб'єкти та об'єкти зовнішньоекономічної діяльності/ А.І. Кредісов // Управління зовнішньоекономічною діяльністю / А.І. Кредісов – К.: ВІРА-Р, 2003. – Розд.1. – С.– 56-78. Фатхутдинов Р.А. Разработка стратегического управленческого решения / Р.А. Фатхутдинов // Стратегический менеджмент / Р.А. Фатхутдинов. – М., 1998. Разд.2. – С. 65-113.
Складові частини журналу	Харчук О. Г. Транспортні вузли в організаційно-економічному розвитку залізничного транспорту України / О. Г. Харчук, Є. М. Сич, П. І. Підлісний // Зб. наук. праць. Економіка і управління. – К., КУЕТТ, 2007.– Вип. 9.– С. 77-82. Закревська Л. М. Рейтингова оцінка конкурентоспроможності підприємства на ринку кондитерської промисловості України // Економіст. – 2004. – № 10. – С. 34-36.
Електронні джерела	Державна цільова програма реформування залізничного транспорту 2010–2015 роки: затв. Постановою КМУ №130 від 16 грудня 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mіnіntrаnѕ.gov.ua/uk/resolutіo№_kmu/16045.html

Додаток П
(довідковий)

Супровідні документи

Завідувачу кафедри
бізнес-консалтингу та міжнародного туризму
ТДАТУ

к.е.н., доц.Карману С.В.

здобувача вищої освіти «Бакалавр»

_____ групи

_____
_____

Про затвердження теми
курсної роботи

ЗАЯВА

Прошу затвердити ініціативну тему курсової роботи:

_____
_____
_____

з дисципліни _____.

_____ “ ____ ” _____ 201__ р.

ПОГОДЖЕНО

Керівник _____ О.О. Васильченко “ ____ ” _____ 201__ р.

Завідувачу кафедри

бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

к.е.н., доц. Карману С.В.

студента (ки) _____ курсу, _____ групи

денної форми навчання

ЗАЯВА

Я, _____, підтверджую,
що моя курсова робота на тему:

виконана самостійно і не містить елементів академічного плагіату.

Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, мають відповідні посилання та цитування, оформлені відповідно до діючих вимог.

Електронний варіант курсової роботи проекту повністю відповідає паперовому варіанту.

Я ознайомлений з діючим Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті, відповідно до якого виявлення факту академічного плагіату є підставою для відмови у допуску курсової роботи до захисту.

_____ “ _____ ” _____ 201__ р.

ДОВІДКА

про результати комп'ютерної перевірки на наявність плагіату
курсної роботи

Автор роботи	
Назва роботи	
Спеціальність	Економіка
Освітній рівень	Бакалавр
Факультет	ЕтаБ
Кафедра	БКМТ
Керівник	Васильченко О.О.
Ідентифікаційний номер	
Результати перевірки	
Показник унікальності тексту через перевірку роботи у внутрішній базі університету	
Роботу перевірено у програмі	etxtАнтиплагіат

Відповідальний за перевірку
по кафедрі бізнес-консалтингу
та міжнародного туризму

_____

V. ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

5.1 Розподіл балів, що присвоюються студентам

Об'єкти оцінювання	Критерії оцінювання	Бали	
		Норма	Фактичні
Розкриття актуальності теми у вступі, виділення мети та завдань дослідження	Висока ступінь розкриття актуальності, чітко виділена мета та завдання дослідження	10	
	Достатня ступінь розкриття актуальності, визначена мета, однак завдання дослідження не конкретизовані	7	
	Недостатні ступінь розкриття актуальності, не визначена мета дослідження і його завдання	5	
Ступінь розкриття теоретичних та правових засад досліджуваної теми у розділі 1	Розкриті всі основні категорії теми, пояснені взаємозв'язки між ними. Повно використані літературні джерела і нормативні документи. Наведені посилання на літературу та цитати. Розроблені власні схеми, рисунки тощо.	16	
	Достатня ступінь розкриття теоретичних і правових засад та використання літературних джерел і нормативних документів. Наведені посилання на літературу та цитати.	14	
	Розкриті всі основні категорії теми, однак взаємозв'язки між ними не наведені. Не всі види, функції чи складові елементи досліджуваного предмета показані.	12	
	Поверхове (неповне) розкриття теоретичних та правових засад, зміст має компілятивний характер.	10	
Рівень проведення аналізу у розділі 2	Аналіз глибокий і конкретний з високим рівнем його інформаційного забезпечення (наведеними формулами та їх поясненням).	18	
	Аналіз достатній і конкретний, але з неповним використанням інформаційних матеріалів.	17	
	Аналіз поверхневий, інформаційні матеріали використовуються недостатньо і пасивно.	16	
	Аналіз поверхневий, неглибокий і переважно в описовій формі, інформаційні матеріали не використані.	15	
Наявність та рівень виконання розділу 3	Пропозиції суттєві, обґрунтовані і самостійні.	19	
	Пропозиції є самостійними й суттєвими, але обґрунтовані недостатньо переконливо.	17	
	Пропозиції достатньо обґрунтовані, але несуттєві.	15	
	Пропозиції не впливають з аналізу і є несамостійними.	12	
Якість ілюстративного матеріалу і оформлення роботи	Робота оформлена згідно з установленими вимогами.	12	
	Робота в основному оформлена згідно з установленими вимогами, але є помилки і неточності.	10	
Захист курсової роботи	Презентація логічна й стисла, виклад вільний, відповіді на запитання правильні й чіткі.	15	
	Презентація логічна, виклад вільний, відповіді на запитання містять певні неточності.	12	

	Презентація недостатньо впевнена, виклад переважно за текстом, не всі відповіді на запитання правильні або повні.	10	
Дотримання графіка виконання курсової роботи		10	
Максимальна сума		100	

5.2 Шкала оцінювання знань студентів

Визначення показника за державною шкалою	Визначення показника за шкалою ECTS	Оцінка за 100-бальною шкалою	ECTS оцінка
Відмінно	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Добре	Дуже добре – вище середнього рівня із кількома помилками	85-89	B
	Добре – взагалі вірна робота з певною кількістю грубих помилок	75-84	C
Задовільно	Задовільно – зі значною кількістю недоліків	70-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-69	E
Незадовільно	Незадовільно – з можливістю повторного складання	35-59	FX
	Незадовільно – з обов’язковим повторним курсом	< 35	F

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Базилінська О.Я. Мікроекономіка : навчальний посібник / За ред. О.Я. Базилінської. Вид-ня 2-ге, перероб. та доп. – К : «Центр навчальної літератури», 2005 – 352 с.
2. Макаренко П.М. Мікроекономіка : навчальний посібник / П.М. Макаренко, Т.В. Попова, О.О. Васильченко. – Мелітополь : «Люкс», 2013. – 432 с.
3. Макаренко П.М. Мікроекономіка : збірник тестових завдань : навчальний посібник / П.М. Макаренко, Т.В. Попова, О.О. Васильченко. – Мелітополь:

«Люкс», 2014. – 432 с.

4. Макаренко П.М. Мікроекономіка. Практикум : навчальний посібник / П.М. Макаренко, Т.В. Попова, О.О. Васильченко. – Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2018. – 457 с.

5. Мікроекономіка : підручник / За ред. В. Д. Базилевича. Вид-ня 2-ге, перероб. та доп. – Київ : «Знання», 2008. – 679 с.

Додаткова:

1. Вэриан Хэл Р. Микроэкономика. Промежуточный уровень. Современный подход: Учебник для вузов / Пер. с англ. под ред. Н. Л. Фроловой. – М. : ЮНИИТИ, 1997.

2. Гальперин В.М., Игнатъев С.М., Моргунов В. И. Микроэкономика: В 2-х т. / Общая редакция В.М. Гальперина. – С.-Пб. : Экономическая школа, 1994. – 720 с.

3. Горобчук Т.Т. Мікроекономіка : навчально-методичний посібник / Т.Т. Горобчук. – К. : ЦУЛ, 2002. – 236 с.

4. Долан Э.Дж., Линдсей Д. Рынок: микроэкономическая модель / Пер. с англ. под общ. ред. Б. Лисовика и В. Лукашевича. С.-Пб., 1992. – 496 с.

5. Економічна теорія: Макро- та мікроекономіка : навч. посібник / За ред. З.Г. Ватаманюка та С.М. Панчишина. – 2-ге вид., доп. – Львів : Інтереко, 1998. – 474с.

6. Карагодова О.О., Черваньов Д.М. Мікроекономіка : навчальний посібник / О.О. Карагодова, Д.М. Черваньов. – К. : Четверта хвиля, 1997. – 204 с.

7. Климко Г.Н., Нестеренко В.П. Основи економічної теорії: політекономічний аспект : підручник / Г.Н. Климко, В.П. Нестеренко. – К. : Вища школа, 1999. – 745 с.

8. Косік А.Ф., Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка : навчальний посібник / А.Ф. Косік, Г.Е. Гронтковська. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 416 с.

9. Курс экономической теории. Учебное пособие. / Под ред. Чепурина М.Н., Киселевой Е.А. – Киров : “Вятка”, 1994. – 624 с.

10. Лісовий А.В. Мікроекономіка : навчальний посібник / А.В. Лісовий. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 208 с.
11. Мельник Л.Ю., Макаренко П.М., Мельник Л.Л., Макаренко А.П. Основи економічної теорії для менеджерів : навчальний посібник / Л.Ю. Мельник. – Дніпропетровськ : Пороги, 2007. – 532 с.
12. Макконелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. В 2-х т.: Пер. с англ. 11-го изд. Т.1. – М. : Республика, 1992. – 399 с.
13. Макконелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика. В 2-х т.: Пер. с англ. 11-го изд. Т.2. – М. : Республика, 1992. – 400 с.
14. Максимова В.Ф. Микроэкономика : ученик / В.Ф. Максимова. – Издание третье, проработанное и дополненное. – М. : “Соминтэк”, 1996. – 328 с.
15. Микроэкономика. Макроэкономика: В 2-х т. – С.-Пб. : Из-во Михайлова В. А., 1997. – Т.1. Микроэкономика. Макроэкономика / Г. П. Овчинников. – 1997.
16. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів економічних спеціальностей закладів освіти: У 2 ч. / С. Будаговська, О. Кілієвич, І. Луніна та ін.; За заг. ред. С. Будаговської. – К. : Видавництво Соломії Павличко “Основи”, 2001. – 517 с.
17. Нуреев Р.М. Микроэкономика / Р.М. Нуреев. – М. : «Высш., шк.», 2002. – 560 с.
18. Основы предпринимательской деятельности. / В.М. Власова, Д.Л. Волков, С.А. Кулаков С.А. – М. : “Финансы и статистика”, 1994. – 494 с.
19. Піндайк Р., Рубінфелд Д. Мікроекономіка / Р. Піндайк, Д. Рубінфелд. – К.: «Основи», 1996. – 646 с.
20. Самуельсон П., Нордхаус Д. Економікс. – У 2-х т. – К., 1995.
21. Сборник задач по микроэкономике к “Курсу микроэкономики” Р.М. Нуреева / под ред. Р.М. Нуреева. – М. : Норма, 2006. – 432 с.
22. Современная экономика. Лекционный курс. Многоуровневое учебное пособие. – Ростов н/Д : “Феникс”, 2001 – 544 с.
23. Тарасевич Л.С., Гребенников П.И., Леусский А.И. Микроэкономика : учебник / Л.С. Тарасевич. – 4-е изд. испр. и доп. – М. : Юрайт-Издат, 2006. – 374 с.

24. Хайман Д.Н. Современная микроэкономика: анализ и применение. В 2-х т. Т.1. Пер. с англ. – М. : Финансы и статистика, 1992. – 384 с.
25. Хайман Д.Н. Современная микроэкономика: анализ и применение. В 2-х т. Т.2. Пер. с англ. – М. : Финансы и статистика, 1992. – 384 с.
26. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика. – М. : Дело, 1997.
27. Экономика и бизнес / Под ред. В.Д. Камаева. – М. : Изд-во МГТУ, 1993.
28. Ястремський О.І., Гриценко О.Г. Основи мікроекономіки : підручник / О.І. Ястремський, О.Г. Гриценко. – К. : Товариство “Знання”, КОО, 1998 – 714 с.

VII. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Бібліотека ТДАТУ, м. Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 18

Міська бібліотека ім. Лермонтова, пл. Перемоги, 1

Джерела Інтернет